

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

stającej w posiadaniu właściciela przynajmniej od lat czterech (14 głosami przeciwko 11). 20 lutego ma być gotowe sprawozdanie komisji, 26 go obradować nad nim będzie plenium Izby Panów.

Po zakończeniu posiedzenia komisji odbyły się narady ministrów i komisarzy rządowych. Po pierwszym czytaniu rząd, jak wiadomo, oświadczył, że zmiany w ustawie są dla niego nie do przyjęcia. Mówiono o „kompromisie”, który ustawiał za niepodlegającą wywłaszczeniu ziemię, pozostającą w jednych rękach z ciągu 20 lat. Kompromis ten odrzucono: data wiekkości. Rząd zresztą nie przywiązywał doń dużego znaczenia, ponieważ w ciągu pierwszych 10 lat po ustanowieniu komisji kolonizacyjnej nabyli Polacy w okragach, o które rządowi chodzi, bardzo mało ziemi.

Nie wiadomo jeszcze, jakie będzie stanowisko rządu obecnie, utrzymują jednak, że zmieniona ustawa niema dlań wartości. Jeżeli Izba Panów w plenium zatwierdzi wnioski komisji, ustawa pójdzie ponownie pod obrady Izby posłów, która napewno nie zgodzi się na pozycjonie zmiany i ze swą stronę poczyni nowe poprawki w myśl życzeń rządu.

W tych okolicznościach — pisze „Berl. Tagebl.” — nie można jeszcze przewidzieć losu całej ustawy.

Kronika miejska.

Nasze telegramy. Zauważyli prawdopodobnie czytelnicy zmianę od tygodnia na lepsze w dziale telegramów „Głucha”. Otóż, nie bacząc na znaczne koszty, postaraliśmy się o zagraniczne źródła prywatne, skąd czerpiemy najnowsze wiadomości, przyciem, korzystając z bliskości granicy, podajemy je najczystej.

Echa zabójstwa Henryka Hantkego. Badanie więzionych w fabryce Hantkego robotników trwa w dalszym ciągu i dało takie wyniki, że aresztowano jeszcze kilkudziesięć osób. Między innymi więziono tych robotników, którzy jeszcze w ubiegłym roku byli wydaleny lub sami ustąpili z fabryki. Ogółem liczba aresztowanych dochodzi obecnie do 170, łącznie z przeszło 60, osadzonymi w fabryce.

Między aresztowanymi są podobno członkowie nowej organizacji robotniczej, która jakoby miała wydać wyrok na Hantkego.

Do ukończenia badań fabryka będzie nieczynna przez administrację. Wyplaty za ostatnią połowę miesiąca ukończono, robotnikom jednak legitymacji nie wydano, co dla nich jest poważną oznaką. W fabryce nadal pozostaje policja i wojsko.

Echa zmasu na ul. Teatralnej. W dniu 5 listopada r. s. niewiadomi ludzie dokonali zmasu na stojkowego Nikołaja Baniutę, którego ciężko ranili, raniąc jednocześnie żołnierza 8 pułku Jana Kowalenkę. Baniuta wyzdrowiał a Kowalenko dotąd leczy się w szpitalu wojskowym. Wczoraj konfrontowano z Kowalenką niejakiego Piotra Zielińskiego, który w jesiennym pobjęcie był wzięty do wojska i służył we wladystockim szpitalu, skąd go umyślnie do Częstochowy przywieziono. Kowalenko zasądził aby Zieliński przebrał się po cywilnemu gdyż w wojskowym ubraniu inaczej wygląda. Gdy Z. wszedł do sali, K. oświadczył: „ten do mnie strzelał”. Na zasadzie powyższego Z. ma być oddany pod sąd wojenny.

Bomba w Mysłzkowie. Wczoraj, około g. 7 wieczorem, gdy przejeżdżał powozem właściciel fabryki żelaznej w Mysłzkowie pod Mysłkowem p. Józef Banerert z córką, nieznani ludzie rzucili pod powóz bombę. Bomba, eksplodując ciężko ranila p. B., córka zdołała szczególnie wyskoczyć z powozu. Do rannego p. B. wezwano telegraficznie Dr. Wrześnińskiego.

Skazanie. Mieszkaniec wsi Międzno, Antoni Muszalski lat 18 za rózne przewinienia został skazany przez sąd okręgowy piotrkowski na 6 lat i 4 m. ciężkich robót.

Aresztowanie. Nocy wczorajszej aresztowano w różnych punktach miasta 7 osób podejrzanych.

Z kolei. W numerze poniedziałkowym wzmiankowaliśmy, o okólniku Dyrekcji kolei W. W. ogłaszającym że matki i żony kolejarzy nie będą korzystały z wolnego przejazdu koleją, do wiadomości tej wkradła się omyłka korektorska, okólnik bowiem dotyczył jedynie matek żon kolejarzy.

Kradzież. Do mieszkania Edwarda Kokota w Czarnym lesie, podczas nieobecności właściciela wcz. d. Adam Kuczkowski i sześcioletni skradł pieniądze, oraz różne rzeczy. Kuczkowskiego ujęto i znaleziono przy nim w woreczku należącym do Kokota rb. 10 k. 514.

Z kroniki urzędów i śmierci. Wczoraj za-

meldowano urodzeń w naszym mieście: dziewcząt 5; zmarło kobiet 5.

Ruch karnawałowy. „Lutnia” zapowiada na sobotę t. b. wesołe maskowy z zabawą tańeczną. Uznane za najlepsze kostiumy męski i damski otrzymała nagrody. O godzinie 2-iej po północy nastąpi obchód „demaskowanie”. Nie wątpimy, że zabawa wypadnie jaknajlepiej, o bliższych szczegółach jej napiszemy.

Z teatru.

Jutro wystawiona będzie doskonała sztuka Michała Włodkiewskiego p. t. „Chamska dusza”. Komedia ta obiegła wszystkie sceny polskie z ogromnym powodzeniem napisana z prawdziwym talentem i prawdą życiową. Rolę główną Czaplica odtworzy p. Wiśniewski tak rzadko ukazujący się na naszej scenie, nie wątpimy więc, że publiczność pospieszy tłumnie na to przedstawienie.

Z łaz.

Wypadek na koł. Wczoraj pomiędzy godz. 5-6 wieczorem, gdy maszynista podjeżdżał parowozem pod pociąg towarowy № 118, przez zbyt szybką jazdę zderzył się z brankardem tak silnie, że brankard uległ rozbiciu, parowóz również mocno jest uszkodzony. Znajdujący się w brankardzie nadkonduktor Kostecki został dość ciężko poszarpany i odwieziony do Warszawy. Pociąg № 118 odwołano. Parowóz odesłano do Piotrkowa.

Z Będzina.

Ucieczka więźnia. Wczoraj o godz. 4 po p. zbiegł podczas przewożenia, więzień polityczny Corerman. Pomimo pościgu, nie ujęto go.

Z Zawiercia.

Opas. We wsi Błanowice i w os. Włodowice grasuje opas wśród dzieci i dorosłych, a nawet było kilka wypadków śmiertelnych.

Z Dąbrowy.

Zebrań. Dnia 23 b. m. o godz. 10-iej w resursie miejscowej odbędzie się doroczne zebranie ogólne Uniwersytetu dla wszystkich. Wstęp za okazaniem biletu członkowskiego.

Kradzież. D. 16 b. m. o g. 12 w pol. zakradł się złodziej do mieszkania Franciszka Waziaka na starej Dąbrowie. Zanim złodziej zdołał splądrować mieszkanie, spłoszyli go lokatorowie i zbiegł, pozostawiając łup.

Bandytyzm. D. 17 b. m. o godz. 7 wieczorem okoliczności Reden, obok której stale operują rzeźmieszkali i bandyci napadnięto na p. B. Szac, któremu bandyci pod karą śmierci odebrali 19 rb. w gotówce i zegarek wartości 10 rb., poczem rozkazali nie ruszać się z miejsca przez 15 minut i zbiegli.

Przejechanie. Wczoraj na ul. Dąbrowskiej przejechano starszką liczącą lat 52 Michalinę Wrakowską. W stanie nieprzytomnym odwieziono ją do domu ze zwichniętą ręką i pokaleczeniem. Wóznica, jak zwykle, zbiegł bez śladu.

Samosąd. Wczoraj wieczorem kilkunastu młodych ludzi przepędzili ze stacji rzeźmieszka stacyjnego który bronił się ucieczką mimo to ujęto go około lasu i obito poczem rozkazano w przeciągu doby opuścić miejsce zamieszkania.

Z Sosnowca.

W sprawie zniesienia budek na placu Turckiego taksator ognioży przesłał magistratowi prośbę, aby ze względu na wielkie niebezpieczeństwo, jakie grozi miastu w razie pożaru, wydał polecenie zamknięcia budek i ich natychmiastowego zniesienia.

Ciekawi jesteśmy, czy prośba p. taksatora będzie skuteczniejszą od kilkakrotnego rozporządzenia policji.

Nowe związki. Gubernator piotrkowski zatwierdził związek robotników pracujących po kopalniach z siedzibą w Sosnowcu. Działalność związku rozciąga się na całą gubernję piotrkowską.

— Z urzędu gubernialnego nadeszło zatwierdzenie związku majstrów fabrycznych. Przedstawicielami związku są pp. Wojciech Sączewski i Dominik Judziński, majstrowie z rurkowni Huldzyńskiego.

Jeszcze w sprawie telefonów. Członek komisji sanitarnej p. Medalis zwrócił się do magistratu z żądaniem, aby na ul. Cmentarnej nie obcinano drzew, których gałęzie łączą się z drutami telefonicznymi, gdyż drzewa mogłyby zmarnieć lub co najmniej nie rozrosnąć się w naturalny sposób. Stracił na tem bardzo wiele miasto nasze licho zadrzewione drzewkami wątpliwej wartości. Ponieważ uprzedzenie naczelnika telefonów, iż w razie nieobecności drzewek z rozporządzenia magistratu sam wyda takie polecenie, jest bezprawne, pan M. zażądał, aby magistrat doniósł naczelnikowi powiatu bieżnińskiego o powyższym żądaniu naczelnika sosnowieckiej sieci telefonicznej.

Z Łodzi.

— Do sklepu spożywczego Brauna w No-

wem Rokicim, przy szosie pabjanickiej, wpadło 7 bandytów, dalo strzały i zabrało 120 rb. i towar

— Na zebraniu parafianem przy kościele Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny uchwalono postanowienie posadzić wikazusza nadleśniczego.

— Stowarzyszenie „Arta” organizuje koncert na projektowany w Warszawie pomnik Chopina.

— Na ul. Lesano 30, zamordowano kradzieżą w południe robotnicę Helenę Mikulską, znajdującą się przy nadziei.

— Onegdaj zorganizowało się towarzystwo domu ludowego.

— Aresztowano onegdaj terrorystę maksymalistę który za pośrednictwem posłańca chciał załatwić sprawę odbioru 100 rb. od jednego przemysłowca po wysłaniu doń listu z pogróżkami. Posłańiec, domyślając się o co chodzi, wszczął alarm i terrorystę aresztowano.

Z Warszawy.

Dwa wyroki śmierci. Przedmiotem rozpraw onegdajszych w warszawskim sądzie wojennym była sprawa Piotra Papierniaka, Piotra Zygiera oraz Pawła R-guli, oskarżonych o szereg napadów bandyckich i o opór zbrojny władzom.

Przestępstw tych oskarżeni dokonali w czerwcu r. z. w okolicach Olkusza: we wsi Bolestaw na dom Proberza, na znajdujący w tejże wsi sklep Sliwki, na sklep Gleichmana i wreszcie pod Olkuszem, gdzie dokonali napadów bandyckich na domy Andrzeja Genoidta i inżyniera Szauba.

Sąd wojenny skazał wczoraj Zygiera i Papierniaka na śmierć, R-gulę na 3 miesiące więzienia.

Różno.

Sprawy oświaty. „Ruś” pisze: ministra oświaty Szwarca odwiedził kuratorowie okręgów nankowych—petersburskiego, kaukaskiego, warszawskiego, wileńskiego, celem złożenia referatu o stanie rzeczy w ich okręgach.

Sprawozdania związków. Minister handlu zatwierdził przepisy co do składania sprawozdań przez związki zawodowe. Sprawozdania mają być składane gubernatorowi, starszemu inspektorowi fabrycznemu, lub okręgowemu inżynierowi górniczemu, ci zaś przesyłają je do wydziału przemysłowego ministerjum.

Z Dumy Państwowej.

(Telegram Agencji Petersburskiej).

Debata nad wykł. jęz. polskim.

Petersburg 18-go. Posiedzenie zostaje otwarte o godz. 2 m. 7. Przewodniczy ks. Wełkoniński. Ogłaszają sprawę bieżącą. Na porządku dziennym: 1) pierwsze czytanie projektu prawa o zaprowadzeniu wykładowego języka polskiego w lekcejach matematyki w seminarjum białskim i chełmskim, 2) utworzenie stanowisk etatowych nauczycieli języka polskiego w seminarjum: andriejewskim, sołeczkim, siennickim, wymyślińskim, 3) stanowisko etatowego nauczyciela jęz. litewskiego.

Rzeczpocząta się rozważanie paragrafu pierwszego, głoszącego o wprowadzeniu, począwszy od seminarjum nauczycielskich białskiego i chełmskiego wykładow jęz. polskiego i lekceji arytmetyki w tym samym języku.

Biskup Eułogiusz, powołując się na otrzymane telegramy od bisk. Andronika i chełmskiego związku narodu rosyjskiego, świadczące o przynajmniej wrażliwości, jakie wawiała na ludność miejscowej wieść o żądaniu Dumy rozważania danego projektu prawa, które umieszcza wykładow jęz. polskiego w rzeczonych seminarjach, proponuje zamieścić w tekście pierwszego paragrafu poprawkę: „o ile się znajdują chcący uczyć się w języku polskim”.

Większością 193 przeciw 814 poprawka biskupa Eułogiusza zostaje przyjęta.

Wniosek K o w a l e n k i, aby wykładow jęz. polskiego i litewskiego czynić nie obowiązkowym zostaje odrzucony.

Paragraf pierwszy zostaje przyjęty z poprawką bisk. Eułogiusza, dwa pozostałe paragrafy zostają przyjęte bez dyskusji.

Wniosek K o w a l e n k i, aby powołano nauczycieli jęz. polskiego i litewskiego z wolnego najmu, nie etatowych—zostaje odrzucony większością.

Na porządku dziennym referat komisji finansowej w sprawie projektu prawa o przedłużeniu mocy prawa z d. 14 stycznia 1906 roku o zmianie niektórych przepisów w państwowym podatku przemysłowym.

Referent Bielażewski oświadcza, że ministerjum skarbu projektuje zmniejszenie prawa z d. 15 stycznia 1906 r. co do podatku procentowego z dochodu z przedsiębiorstw o dochodach 80 proc. ze względu na nadmierną wysokość tej stopy, przyczem straty skarbu stanowiłyby w przybliżeniu nie mniej 1.400.000 rubli rocznie. Komisja finansowa zgadza się z ministerjum skarbu co do konieczności czasowego zachowania zmian, wprowadzonych do ustawy z d. 21 czerwca 1898 prawem z d. 15 stycznia 06 r. ze względu na nadzwyczajnie uciążliwy stan naszego budżetu i braku środków, z których można było pokryć w r. 1908 niedobory w sumie 18—21 milj. rb. w razie powrotu ustawy z r. 1898, ale komisja finansowa nie może nie uznać istniejącego podatku przemysłowego za nie kompletny i nażyty obciążający dla przemysłu i handlu.

Ze względu na liczne braki w prawie z d. 15 stycznia 1906 r. komisja finansowa nie uważa za możliwe zgodzić się na wniosek ministerjum skarbu co do usunięcia jedynie jednego z nich, dotyczącego zmiany dochodowego podatku procentowego z przedsiębiorstw o dochodach wyżej 30 proc., taki bowiem środek dotyczący niższego podatku dochodowego jedynie przedsiębiorstwom najbardziej silnym pod względem ekonomicznym nie byłby sprawiedliwym; nie uznając jednak za możliwe w rzeczywistości ograniczenie w chwili obecnej spodziewanego, na zasadzie stosowania prawa z d. 15 stycznia 1906 r. dwudziestomilionowego wpływu do skarbu, biorąc pod uwagę oświadczenie ministerjum skarbu, że prace nad ułożeniem nowej ustawy o podatku przemysłowym postąpiły naprzód, że jeszcze w r. 1908 wniesiony będzie do Dumy nowy projekt prawa o podatku przemysłowym w związku z wniesionym już do Dumy projektem podatku dochodowego, — komisja finansowa orzeka, że rozciągnięcie mocy prawa z dn. 15 stycznia 1906 r. w całej jego rozciągłości w postaci środka tymczasowego, w szczególności, z powodu jego niedojrzałości, — winno być ograniczone terminem określonym, według zdania komisji, dwuletnim, w przeciągu którego powinna być przeprowadzona projektowana reforma ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Hr. Bobriński i cytując dostarczone mu postanowienia w tej kwestii rady przemysłowców górniczych połudn. Rosji i rady handlu i przemysłu, które oświadczyły się za zniesieniem prawa z d. 15 i projektuje ograniczenie terminu mocy prawa terminem dwuletnim.

Pawłow w imieniu postępowców i odnowieńców wnosi szereg poprawek, dotyczących skasowania podatków procentowych z przedsiębiorstw handlowych III-go rzędu i VI kl., przedsiębiorstw przemysłowych w miejscowościach IV-go rzędu, skasowania opodatkowania osobistego i przemysłowego pracowników i t. d.

Kryłow, w imieniu umiarkowanych oświadcza, że będą oni głosowali za wnioskiem komisji co do usunięcia nienormalności w podatku przemysłowym.

Suszkow rozczytuje kwestję ciężaru podatków dla biednego ludu.

Kosorotow podkreśla niesprawiedliwość w stopie podatkowej.

Synadino, w imieniu umiarkowanej prawicy, przyłącza się do decyzji komisji finansowej.

Wiceminister skarbu Pokrowski wyjaśnia, że ministerjum skarbu dołoży wszystkich starań, aby do jesieni gotowe były nowe projekty praw i rewizja podatku przemysłowego.

Po mowie wice ministra (którą podamy w nrze następnym. Red.) dyskusja zostaje skończona. Duma przechodzi do pierwszego poszczególnego czytania projektu prawa.

Godzina 3 m. 55—zostaje ogłoszona przerwa.

(Dokoń. nastąpi.)

Telegramy.

Tyflis 18 TAP. Obrabowano Anezyschabski sobór. Pośród ujętych bandytów stwierdzono wychowawca seminarjum.

Tyflis 18 TAP. Podczas rewizji w mieszkaniu Oelkarville znaleziono 11 bomb, z których 2 były gotowe, bawelną strzelnicą, materiały wybuchowe, rewolwery, naboje i 2 pieczęcie z podpisem grupy nowych terrorystów. Aresztowano 2 osoby, podczas wyrobu bomb.

Erywaf 18 TAP. W mieszkaniu konspiracyjnym wykryto dużo broni, materiałów wybu-

chowych i mundurów różnych dekalsterji. Aresztowano 2 studentów i gimnazjastę.

Achabad 18 TAP. Zamordowano nożem właściciela fabryki rur górnich Popowa. Zabójcę sprowadził z Baku konkurent Popowa.

Berlin 18 TAP. W Charlottenburgu wykryto fabrykę fałszywych banknotów 50 i 500 rublowych.

London 18 TAP. „Daily Telegraph“ omawiając sprawę na półwyspie bałkańskim, nazywa położenie bardzo poważnym. Wojny jeszcze jutro nie będzie, ale jeśli kompromis pomiędzy Wiedniem a Petersburgiem został naruszony bezpowrotnie, to wcześniej czy później wojna wybuchnie. W ogólności zasady całego systemu pokoju europejskiego zaczynają znikać. Poprzez poczucie bezpieczeństwa nie łatwo powróci chociażby nawet nieporozumienie było zażegnane.

London 18 TAP. Telegrafując do „Standarda“ z Konstantynopola, że oficjalnie zaprzeczają wiadomościom, jakoby wojska Otomańskie zgromadzone były na granicy rosyjskiej.

Wykrycie biura P. P. S.

Warszawa 18 w. Aresztowano ogrodnika, który w posiadaniu, w środku miasta, sklepie z kwiatami urządził biuro centralne rewolucyjnej frakcji polskiej partji socjalistycznej.

Anglia się zbliża.

London, w. Budżet marynarki przedłożony parlamentowi nie wiele się różni od zeszłorocznego. Wydatki na budowę nowych pancerników są mniejsze niżeli się ogólnie spodziewano.

Mówią, że rząd angielski, zamierza jeszcze raz porozumieć się z rządem niemieckim co do ograniczenia wydatków na powiększenie marynarki. B. kowania mają się niezadługo rozpocząć. Jeżeli nie dojdzie do obustronnego porozumienia się. Anglia przystąpi natychmiast do budowy nowych okrętów wojennych.

Katastrofa na morzu.

Paryż, w. Admirał Philippert telegrafował, iż niepokładzie krążownika „Decarde“ pękła rura parowa, przyczem 6 ludzi z zaginąło śmierć. Wyparzenia. „Matin“ donosi, iż wskutek pęknięcia rury parowej 10 marynarzy poniosło śmierć, a 30 jest ciężko rannych. Krążownik popłynął do Tangeru, gdzie rannych złożono w szpitalu.

Echa królobójstwa.

Paryż, w. Według doniesień prywatnych z Lizbony, zapytywano się poufnie komendanta straży miejskiej, czy poparby usiłowania stronników Franca celem dokonania zamachu na obecnego ministerjum i zaprowadzenia nowej dyktatury Franca. Odpowiedź komendanta przesłano zaraz Francowi, który już się przygotowywał do podróży do Lizbony. Wiadomość tę otrzymał bawiący tutaj republikanin Lima w liście, opatrzonym uwaga, iż w razie udania się zamachu miały nastąpić w kraju rzady okrutnych represji.

Wybuch bomb.

Paryż, w. Wczoraj rozeszła się pogłoska o zamachu na życie króla hiszpańskiego Alfonsa. Pogłoska opierała się na doniesieniu o wybuchu dwóch bomb w Barcelonie na ul. St. Gramo, przyczem jedna kobieta została zabita, a druga lekko ranna.

Madryt. Według ostatnich depesz nadeszłych z Barcelony, wczoraj podczas wybuchu dwóch bomb na ul. St. Gramo zginęło kilka osób a kilkanaście jest ciężko rannych.

Ruble w Berlinie.

18 lutego 213,95

Ankieta Sienkiewicza

w sprawie wyłączenia.

Paul Viollet, historyk prawa, członek Instytutu.

„Wraz ze wszystkimi uczciwymi ludźmi wszystkich krajów, podnoszę protest pełen oburzenia“.

Georges Picot, członek Instytutu francuskiego, sekretarz akademii nauk moralnych i politycznych.

„Niemia sumienia, które nieprotestowałyby wraz z panem przeciw okropnej niesprawiedliwości, zagrażającej Polakom. Epoka nasza, tak dumna ze swych postępów materialnych, jest widownią gwałtu dotąd niewidzialnego. Są to gwałty legalne, okrywające się powagą ustaw.“

Historja roi się od opowiadań o rzeziach, o zaborach, o wygnaniach cudzych narodów, o konfiskatach, które „wola najwyższą“ (le fait du prince) spadały na pokonanych. Dzisiaj wnosi się projekt prawa. I we wszystkich krajach mieszących się cywilizowanymi, istnieje teoria prawa, która głosi, że wola państwa, wyrażająca się w ustawie, może wszystko, że może ona uczynić legalnym to, co jest zbrodnicze, sprawiedliwym to co jest pełne winy, że może ona wypędzać, konfiskować, zabierać własność, gwałcić sumienia.

Jest coś okropniejszego, niż brutalność przemocy: są to mianowicie obłudy prawa. Przeciwnie tym właśnie nowym zbrodniom powinni nauczyć się walczyć ludzie młodego pokolenia, mający w sercu jakąś szlachetną dumę, walczący w imię sprawiedliwości i wolności.“

Pierre de Nolhac, znakomity pisarz i uczyony, dyrektor Pałacu Wersalskiego.

Widziałem z bliska w waszym kraju jak to funkcjonują wstrętne rzady hakatyistów. To, co się gotuje, byłoby jeszcze wstrętniejsze i spodziewam się, że opinia niemiecka nie pozwoli na tę niebezpieczną próbę. Wyszedłoby to zresztą na korzyść waszej sprawie narodowej. Tyle nowych pogwałceń praw człowieka, tyle zniesień ognisk domowych, tyle nędzy nagromadzonej posłużyłoby na wykazanie raz jeszcze niezmożonej żywotności polskiej. Zresztą kwestja polska jest otwarta w obliczu całego świata. I przedstawia się ona lepiej, niż przed stu laty, gdyż wzrosła liczba umysłów wolnych, mających poczucie historii i ukończenie sprawiedliwości.“

Salomon Reinach, archeolog, członek Instytutu, w r. b. prezes Akademii inskrypcji i literatury.

Europa, która patrzyła na rzeź trzystu tysięcy Armenczyków, która pozwalała na ucisk i dziesiątkowanie sześciu milionów żydów rosyjskich, czyż ta Europa podniesie protest przynajmniej przeciwko przymusowemu wyłączeniu Polaków? Być może, gdyż tutaj chodzi o prawo własności, a wszelki zamach na to prawo niepokojem napawa ludzi mienia, od których zależy wszystkie prawie dzienniki, urabiające t. zw. opinie. Ale czyż jeszcze nie nadeszła dla ludzi oświeconych, dla przyjaćli sprawiedliwości, chwila otworzenia parlamentu międzynarodowego, niezależnego od kanclerzy i rządów, w którymby sprawy tego rodzaju badali przedstawiciele „najlepszych“—jak mówił Arystoteles—z ludzi i sądził w pełnej wolności swych sumień cywilizowanych? Sankcję tworzyłoby zwalczanie pod względem handlowym, przemysłowym, finansowym tych państw, które nie chciałyby po osądzeniu przez parlament międzynarodowy usłuchać głosu prawdy i rozsądku.“

Kinematografy i Filmy (obrazy)

B-ci PATHÉ w Paryżu

Największa w świecie fabryka wypuszczająca nowe filmy z

z polskimi napisami.

Całkowite instalacje kinematograficzne

Rb. 450.

Przedstawiciel powyższej firmy przejeżdżając przez Częstochowę, zatrzymał się

w hotelu VICTORIA

gdzie udziela szczegółowych objaśnień od godz. 11—15—6.

St. Szczawiński

w Częstochowie (obok Teatru)

**Skład Win
DELIKATESÓW**

i towarów kolonialnych

Uz. od 1878 r.

TELEFON 248

Wszechświatowy najwytworniejszy

w smaku

Koniak J. PRUNIER & Co

Najprzyjemniejszy w użyciu.

Najlepszy na cele kuracyjne.

Dostępny w cenie.

IMPORT**WIN****Węgierskich**

i

Francuskich.**Radość za 2 rub. 65 kop.**

Wiele przyjemności sobie, rodzinie i znajomym sprawi każdy, nabywając szlifowane toaletowe lustro z muzyką grającą różne śliczne kawałki: walce, marsze, polki, opery i narodowe pieśni. Prócz tego lustro ma termometr doskonale wskazujący temperaturę, a zarazem jest ładną ozdobą ulubionego pokoju. Cena zamiast 10 rub. tylko 2 rub. 65 kop. Ośmielunki wysła się natychmiast za załączeniem bez zadatku. Przesyłka 40 kop. (na Syberję 75 kop.) Adres: Dom Eksperymenty T-wa „Napród.” Warszawa 27. Bezpłatnie dodaje się do każdego lusterka: 1) powiększające szkło do czytania; 2) kieszonkowy przyrząd do pisania; 3) kieszonkowy kinematograf z ciekawymi widokami.

Mam honor zawiadomić Szanowną Publiczność miasta Będzina i okolicy, że z dniem 19 lutego otworzyłem

CUKIERNIE

w Będzinie w domu p. Numerga Nowy Rynek.

Polecając się łaskawym względom Szan. Publiczności
148-1-1 Podoszuję z szacunkiem S. W. Szukowski.

Poleca się uwadze Czytelników z ludu i przyjaciół oświaty

„POBUDKA“

Tygodnik społeczno-oświatowy, z rysunkami dla wsi i miast.

Pismo tygodniowe, przeznaczone dla najszerszych warstw ludu polskiego, wychodzi w Warszawie pod kierunkiem literackim, M. Brzezińskiego, b. współwydawcy i współkierownika „Zerzy” oraz komitetu redakcyjnego złożonego z p. p. Stefana Biedrzyckiego, Jana Kazimierza Króla, Jana Łaszcza, Stanisława Rutkowskiego, Cecylii Śniegockiej i Władysława Umińskiego. Każdy numer „Pobudki” zawiera 20 stron tekstu ze spraw bieżących, szczególnie ekonomicznych i oświatowych, z polityki, rolnictwa i t. p. z rysunkami i osobym dodatkiem „Rozrywki dla dzieci.”

PRENUMERATA „POBUDKI” WYNOŚI:

w Warszawie:

Rocznie	rb. 3.—	Na prowincji:	Rocznie	rb. 4
Półrocznie	rb. 1.50		Półrocznie	rb. 2
Kwartalnie	kop. 75		Kwartalnie	rb. 1

!Spirytus denaturowany!

Inż. St. Poradowski i S-ka
Łódź, Krótka № 9 tel. 688.

Udzielają przedstawicielstwa na sprzedaż spirytusu i artykułów technicznych we wszystkich powiatach gub. Kieleckiej, Wieleckiej, Lubelskiej, Piotrkowskiej i Radomskiej.

Reflektanci zechcą się zgłaszać do kantoru firm.

140

2-1

„Arystokratyna“

Odmierzona na zeszłorocznej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgla antyseptycznego i ozięwiającego, już po krótkim użyciu—staje się skórę białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Piegi, zmarszczki, wagi, żółte plamy osuwa „Arystokratyna” po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.

Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie

APTECZNYM**Wacława ORZEŁ**

w Częstochowie, III Aleja № 48.

1486

Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Drukem F. D. Wilkoszewskiego w Częstochowie.

Polecamy
Zegarki

„OMEGA“

kto daje rezultaty dotąd przez żadne inne zegarki nieosiągnięte.

Reprezentantem

na Spisnowiec i okolice

jest

J. Fürstenberg

kto ma bogato zaopatrzony sklep w zegarki „OMEGA” złote, srebrne i z różnego metalu, po cenach fabrycznych, przy ulicy

666 Modrzejowskiej. 26-5

Bezpieczeństwo przed falsyfikatami: zegarki „Omega” złote muszą być 58 próby—srebrne 84.

Nowo-otworzony sklep massarski

p. f. Jan Sosnowski

(dawniej Nowicki)

Aleja I-sza № 14 w Częstochowie.

Poleca zawsze świeże i smaczne wędliny.—Usługa szybka.
81 6-3

Champagne

Paul de Mardenil Reims

Extra dry sec

Carte Blanche demi sec

Extra sec dorównywa do

broci Pomery

Carte Blanche dorównywa

Louis Rederer.

Reprezentant

na gub. Piotrkowską i Kielecką

St. Kinderman.

Ul. Teatralna 26 Częstochowa.

182 3-2

Pewny zarobek

przeznacza się nawet dla niespecjalistów od 5000 do 6000 rb. rocznie za rozpowszechnianie pewnego przedmiotu, mającego wielki сбыт. Oferty pod adresem: Winterling & Co, Rotterdam, W-21.

186-1-2

Jedyna Chrześcijańska Pracownia

Zegarmistrzowska**Franciszka GÓRSKIEGO**

egzystująca od roku 1902,

długolet. współpracownika pierwszorzędných firm w Warszawie i zagranicą.

III Aleja № 50 (vis a vis powiatu).

Poleca łaskawym względem Szan. Publiczności fachową reperację zegarów: kieszonkowych, stołowych i antyków.

Sumienna praca i gwarancja.

89 1-1

Proszę zwrócić uwagę na nauczyciela

tańców **M. A. Lubieński**

udziela lekcji w gimnazjum rządowym i polskim im. Mokiewicza, a także zbiorowo u siebie przy ul. Mickiejewskiej № 9, na miejsce lub na wyjazd.

87-12-8

Do sprzedania całkowite urządzenie sklepowe w zupełnie dobrym stanie, nadające się do dużego sklepu za bardzo przystępną cenę. Obejrzeć można w domu Bendkowskiego, Nr. 6 i 23—róg Starego Rynku.

122 6-4

Piszę do sprzedania, Wiadomość w cukierni p. Michała 23.

52-1-1

Potrzebna osoba zaraz do mleczarni, posiadająca język polski i niemiecki, oraz znajomość prowadzenia ruchunków sklepowych. Oferty proszę składać w redakcji pod literą O. S. 144-2-1

Wiedza kochanka, przyjeżdżający z Rosji po zakupującą posady, gospodę lub do dzieł w ruskim domu, Wiadomość w Redakcji. 146 2-1

Do sprzedania z powodu wjazdu garnitur mebli wyszlanych. Wiadomość Teatralna 62, w sklepie spożywczym. 142-3-1

Do sprzedania wieloletni miedzian na 8 wader. Wiadomość u Bendkowskiego Star. Rynku Nr. 6 i 23. 123-6-4

Potrzebna osoba biura markszajderskiego dobrze obeznana z pomiarami i miarą górnictwa. Wiadomość Sosnowski, ul. S-iej Barbary Nr. 36 u właściciela. 82-7-1

Lokomobila o sile 4-ch koni w dobrym stanie, z powodu powiększenia interesu, za przystępną cenę do sprzedania. Ul. S-iej Barbary Nr. 36 u właściciela. 82-7-1

Ważny tylko dn. 19 Lutego 1908.

Czytelnicy

„Goręca, Częstochowska”

za okazaniem niniejszego kuponu

w Teatrze Nowości**(Kinematograf)**

otrzymają od zwykłych cen miejsce

40% ustępstwa

w Ponedziałki, Wtorki, Środy, Czwartki i Piątki.

Program na bieżący tydzień:

CZĘŚĆ I.

1) Nowoczesny bohaterzy: a) Ratunek przyjaciela; b) Nagroda; 2) Ostatni dzień zaręczonych.

CZĘŚĆ II.

3) Dzieci w kraju fantazji; 4) Lasy Norwegii; 5) Zaczarowany zięć.

Ceny miejsc: Kioska 1 rząd 30 kop.

2-gi 18 k. Galeria 12 kop.

Kupon ten należy wyjąć z numeru, odcem okazania go w Teatrze Nowości.

Redaktor Mieczysław Guranowski.

Fabryka wyrobów kosielińskich egzystująca od 1871 roku.

1270

Edward Romanowicz

w Częstochowie ul. św. Barbary № 4.

Ma zawsze na składzie i sprzedaje najtaniej, bo własny wyrób i nie płaci administracji ani lokalu: obrasy, forstrony, szoragwie, szandary, ornaty, kapy, baldachy, krzyże, lampy, żyrandole, lichtarze, materje, galony, frezdele, medaliki, obraski i t. p. Buduje

otarte nowe i stare **pończasy**. Biblioteka po zmarłym k. s. p. Romanowicz do sprzedania w całości lub częściowo.